

Toldot Shimshon

by Rabbi Shimshon Chaim Nachmani zt"l

Published Livorno 1776*

Chapter I – Mishnah 4

יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים קבלו מהם (נ"א: מ'מנו). יוסי בן יועזר אומר, יהי ביתך בית נעד לחכמים, ויהי מתאבק בעפר רגליהם, ויהי שותה בצמא את דברייהם.

Yossi ben Yoezer, a man of Zeredah and Yossi ben Yohanan, a man of Jerusalem, received the oral tradition from them [i.e., from Antigonus and from Shimon the Righteous].¹ Yossi ben Yoezer used to say: let your house be a house of assembly for the Sages, and become dusted by the dust of their feet, and drink in their words with thirst.

"התקמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה", וכי ביד האדם הדבר תלוי ושהחכמים יתקבצו אצלו בביתו. הלא החכמים ירצו להתוועד אצל הגדול שבהם, ומה בא להשמיענו, ושהרי אם יהיה גדול, ממילא יבאו אצלו. ואם יהיה צעיר, בודאי שלא יבאו אצלו. ואם פוונתו להנהיר לאדם עשיר, שישתדל שביתו יהיה פתוח לחכמים, אם כן, הנה ליה למימר, יהי ביתך פתוח לחכמים, דהינו שיתארחו אצלו ויטו להם מחנה וכסות, מעות, וכל הצריף להם. אבל לעשות שביתו יהיה בית נעד, דמשמע שיתוועדו שם, זה אינו תלוי ביד האדם, שישורת הדין היא שיתוועדו אצל הגדול שבהם דוקא, ומהו זה ה"בית נעד" דקתני. ומהו הלשון "ויהי מתאבק" וכו'.

"Wisdom—from where shall it be found, and where is the place of understanding?"² Is the matter dependent upon a person, that the sages should gather to him in his house? Surely the sages will wish to assemble with the greatest among them. So what does this come to teach us? For if he is great, they will in any case come to him. But if he is of lesser status, certainly they will not come to him. If his intent is to caution a wealthy person to strive that his house be open to the sages—if so, he should have said: "Let your house be open to the sages," meaning that they should lodge with him and he should give them sustenance and clothing, money, and all that they require. But to make his house a house of assembly, implying that they gather there—this is not dependent on a person, for the rule of law is that they gather specifically with the greatest among them. So what is this "house of assembly" that he teaches? What is the expression "and become dusted by the dust of their feet"?

---

* English translation: Copyright © 2026 by Charles S. Stein. Additional essays are available at <https://zstorah.com>

¹ The first edition notes that some texts instead read "from him," i.e., directly from Antigonus, and thus only indirectly from Shimon the Righteous.

² Cf. Job 28:12.

וְהָרַב עֹבֵדֵיָה בִּרְטִינוּרָא נָתַן בּוֹ שְׁנֵי פִירוּשִׁים, שְׁלֹשָׁה אֲחָרֵי הַתְּכָמִים וְיִלְמוּד מֵהֶם. וְעוֹד, שְׁיִשָּׁב לְרַגְלֵיהֶם עַל הָאָרֶץ. וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה פִירֵשׁ הַמְּדַרְשׁ שְׁמוּאֵל. וְלִדְיָדוֹן קִשְׁיָא, דְּזִיל קָרִי בִּי רַב הוּא, "הוֹלֵךְ אֶת־תְּכָמִים יִחָכֵם". וְעוֹד, מֵה קוֹשֶׁר גִּישׁ לְאֵלוֹ הַשְּׁלוּשָׁה דְּבָרִים יָסֵד, יְהִי בֵיתָךְ וְכוּ', וְהָיָה מִתְאַבֵּק וְכוּ', וְהָיָה שׁוֹתֵה וְכוּ'.

Rabbi Ovadiah Bartenura³ gave two explanations: that one should go after the sages and learn from them; and further, that one should sit at their feet upon the ground. The Midrash Shmuel explained similarly to this. But for us there is a difficulty, for “[you can] go read it in the schoolhouse,”⁴ i.e., it is obvious that “one who keeps company with the wise becomes wise.”⁵ That is, surely a more profound lesson is meant by this Mishnah. Furthermore, what connection is there among these three things together: “let your house be a house of assembly for the Sages,” and “become dusted by the dust of their feet,” and “drink in their words with thirst”?

וְלִבּוֹא אֶל תְּכָלִית כְּוֹנֵת הַתַּנָּא, נִשְׂא עֵינָיו אֶל הַמְּחֻלְקֵת הַקְּדוּם בֵּין הַפּוֹסְקִים, דְּהֶרְמַב"ם וְהֶרְמַב"ן סְבִירָא לְהוּ, שְׁפָל הַהֲרַקוֹת שְׁאֲמָרוּ בְּפֶרֶק לֹא יִחְפּוֹר, שְׁצָרִיד לְהֲרַחֵק בְּגִנְזִין, אִם לֹא הֲרַחֵק וְנִרְצָה חֲבִירוֹ וְשָׂמַק, הֲרִי זֶה מְסַל. וְהוּא שָׂרְאוּ מִמֶּנּוּ שְׁמַחֵל, כְּגוֹן שְׁסִייעַ עֲמוֹ, אוֹ שְׁאֲמַר לוֹ לַעֲשׂוֹת וְכוּ'. חוּץ מֵאַרְבָּעָה מִיָּגִי נִזְיָקִין שֶׁהֵן הַעֲשׂוֹן, וּבֵית הַכֶּסֶף, וְהָאֵבֶק, וְגִדְנוּד הַקְּרָקַע, שְׁפָל אֶחָד מֵאֵלוֹ אִין לוֹ חֲזָקָה. וּפִירֵשׁ הָרַב הַמְּגִיד בְּפֶרֶק י"א מֵהִלְכוֹת שְׁכָנִים, שְׁדַעְתָּם הִיא, שְׁלֹא אָמְרוּ חֲזָקָת שְׁלוֹשׁ שָׁנִים וְטַעֲנַת מְכָר אוֹ מַחִילָה, אֶלֶּא בְּגוֹף הַקְּרָקַע. אֶבֶל רַבּוֹתֵינוּ הַצָּרְפְּתִים כְּתִבּוּ, שְׁאִין שׁוּם חֲזָקָה מוֹעִילָה אֶלֶּא בְּחֲזָקַת שְׁלוֹשׁ שָׁנִים, וּבְטַעֲנַת מְכָר אוֹ מַחִילָה, וְזוֹ הִיא דַעַת הַהֲשָׁגוֹת וְהַרְשָׁב"א וּר"י ז"ל, עכ"ל.

In order to arrive at the ultimate intent of the Tanna, let us lift our eyes to the ancient dispute among the halachic authorities: that the Rambam⁶ and the Ramban⁷ hold regarding all the distancing requirements for damages discussed in the 2nd chapter of Bava Batra entitled “Do not dig a pit,” that one must distance himself regarding damages. But if one did not distance himself, and his fellow saw and remained silent, this is considered an immediate waiver.⁸ This is when it is evident from him that he waived, such as if he assisted him, or told him to do so, etc. The only exceptions are four severe categories of damages, namely: smoke, a latrine, dust, and ground vibration, as each of these is considered intolerable and thus has no presumptive right to continue the damage, and can be objected to at any time.

The *Maggid Mishneh*⁹ explained in chapter 11 of “Laws of neighbors” that [the Rambam and Ramban’s] view is that the three-year presumption and the claim of sale or waiver apply only to the body of the land. That is, a successful claim of adverse possession requires open and notorious possession for at least three years, plus a claim of sale or waiver to the property transfer. The previous owner’s silence for one day wouldn’t be enough for him to lose

³ Obadiah ben Abraham of Bertinoro (c. 1445–c. 1515) (“The Bartenura”), Italian rabbi best known for his popular commentary on the Mishnah.

⁴ A saying from Horayot 4a, Sanhedrin 33b, and Shevuot 14b.

⁵ Prov. 13:20.

⁶ Mishneh Torah, Laws of Neighbors 11:4.

⁷ Bava Batra 23a.

⁸ Bava Batra 23a.

⁹ Vidal of Tolosa (14th Cent.), his *Maggid Mishneh* (Constantinople 1509) is a commentary on the Mishneh Torah.

the land. However, with regard to standard damages, such as violation of privacy or water runoff, their view is that no waiting period is required, and that a neighbor's failure to immediately complain is a functional waiver that instantly grants the right.

In contrast, our French masters wrote that no presumptive right to conduct standard damage is effective except with a three-year presumption and a claim of sale or waiver. This is the view of the Hasagot, the Rashba, and Rabbeinu Yerucham, of blessed memory. That is, they hold one cannot win the right to cause a nuisance just because the neighbor didn't complain on day one. They require the same high bar as land ownership: three years three years of usage plus a claim that a deal (sale or waiver) actually occurred.

All parties agree that for the severe four types of damages, even three years of usage provides no protection, and that the nuisance must always be stopped upon request.

ובאלו הארבעה נזיקין שאמרנו, דעת ההגהה בשלחן ערוך חשו משפט סימן קנ"ה סעיף ל"ו, דאם בא בטענת שמחל לו, צריך קנין. אבל אם בא בטענת מכירה ומתנה, אז אינו צריך קנין, וכמו שכתב שם הסמ"ע בסעיף קטן ע"ז, ועיין שם. ועוד איתא במתניתין פ"ק לא יחפר, חנות שבחצר, יכול למחות בידו ולומר לו, איני יכול לישן מקול הנכנסין והיוצאים. ופירש בשלחן ערוך חשו משפט סימן קנ"ו סעיף ד', שהיזק של נכנסין ויוצאים, הוא כמו העשן והאבק, שאין להם חזקה, עכ"ל.

With regard to these four severe types of damages that we mentioned, the gloss in the Shulchan Aruch, Choshen Mishpat 155:36, holds that if one comes with the claim that he waived, proof of a formal acquisition is required. But if one comes with the claim of sale or gift, then no acquisition is required, as the S'ma¹⁰ writes there in subsection 77; see there.

It is further stated in the Mishnah, in the 2nd chapter of Bava Batra entitled “Do not dig a pit”: “For a shop in a courtyard, one may protest and say to him, ‘I cannot sleep because of the sound of those entering and exiting.’”¹¹ It is explained in the Shulchan Aruch, Choshen Mishpat 156:4, that the damage of those entering and exiting, i.e., the foot traffic, is like smoke and dust, which have no presumptive right to continue the damage, so the neighbors can protest at any time, even if they did not do so immediately (or even after three years).

ועוד איתא שם בשלחן ערוך הנ"ל סימן הנ"ל סעיף ג', וכן יש לו ללמד תינוקות ישראל תורה בתוך ביתו, ואין השכנים יכולים למחות בידו ולומר לו, אין אנו יכולים לישן מקול התינוקות של בית רבן וכו'. ואמרין בגמרא, דמתניתין דקאמר ואינו יכול למחות מקול התינוקות, במתקנת יהושע בן גמלא היא וכו'.

But it is further stated there in the Shulchan Aruch, in that same section, that one may teach Jewish children Torah within his house, and the neighbors cannot protest and say, “We cannot sleep because of the sound of the children of the school,” etc.

¹⁰ Rabbi Yehoshua Falk (1555–1614), prominent Polish Halachist and Talmudist; known as S'ma after his commentary on the Choshen Mishpat, *Sefer Me'irat Enayim*.

¹¹ Mishnah Bava Batra 2:3; Bava Batra 20b.

We say in the Gemara that the Mishnah, which says that one cannot protest because of the sound of the children, follows the enactment of Joshua ben Gamla that teachers of children should be established in each and every province and in each and every town.¹²

וְנִשְׁעוּד מִחֲלוֹקֶת בֵּין הַפּוֹסְקִים, אִי לְכָל מִילֵי דְמִצְוֵה נְמִי שְׂרִי, כְּגוֹן לְחַלֵּק צְדָקָה, וְלִדְרוֹשׁ לְרַבִּים, אוֹ לְהַקְבִּיץ בְּבֵיתוֹ כָּל תַּלְמִידֵי הָעִיר עִם מְלַמְדֵיהֶם, וְלִישֵׁב הוּא בְּרֵאשׁ פּוֹלָם, לְהוֹרוֹת לְמוֹרִים. דְּרַשׁ"י וְהַרְמַב"ן סְבִירָא לְהוּ, דְּדוֹקָא בְּלִימוּד הַתִּינוּקוֹת שֶׁהוּא תַקְנָה, מִבְּטֵלֵת דִּינוֹ שֶׁל זֶה, פֶּן יִחְזוֹר הַדְּבָר לְקַלְקוּלוֹ. אֲבָל בְּמִצְוֵה אַחֲרִיתִי, לֹא יִתְבַטֵּל דִּינוֹ שֶׁל זֶה מִפְּנֵי קִיּוּם מִצְוֵה, שֶׁהָרִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהִתְקַנֵּי בְּבָתִּים אַחֲרִים, וּמִשּׁוֹם הֵכִי לֹא הוּמַר לְלַמֵּד אֶלָּא לְתִינוּקוֹת עֲצָמָם, אֲבָל לֹא לְלַמֵּד לְמַלְמְדֵיהֶם. וְעַיִן בְּכָל זֶה בְּאוֹרֵךְ, בְּבֵית יוֹסֵף יוֹסֵף סִמָּן הַנ"ל.

There is another dispute among the halachic authorities whether this ability to use one's property and avoid a neighbor's protest applies to all matters of mitzvah as well, such as distributing charity, giving public lectures, or gathering in one's house all the students of the city with their teachers, and sitting at their head to instruct the instructors. Rashi and the Ramban there hold that specifically the teaching of children, which is an enactment, overrides this person's right to protest the accompanying noise and traffic, lest the problem of children not being taught Torah recur. But for another mitzvah, [the neighbor's] right to protest is not overridden for the sake of fulfilling a mitzvah, since it is possible for it to be fulfilled in other houses. Therefore, permission was given only to teach the children themselves, but not to teach their teachers. See all this at length in Beit Yosef in that section.

אֲבָל הַטּוֹר וּר"י פֶּסְקוֹ, דֶּהוּא הַדִּין לְכָל מִילֵי דְמִצְוֵה, אֵינוֹ יְכוּל לְמַחֲוֹת, וְהֵכִי פֶסֶק הַשְּׁלִחָן עָרוּף שֶׁם סִמָּן הַנ"ל. וְהַדְּבָר יְדוּעַ, שֶׁכְּשֶׁהוּמַר הַתִּינוּקוֹת, לֹא בְּשִׁבִיל הַקּוֹל בְּלִבְד הוּמַר, אֶלָּא אֵף מִטְעַנַּת הַנְּכַנְסִין וְהַיּוֹצֵאִין הוּמַר, שֶׁאֵינוֹ יְכוּל לְמַחֲוֹת. שֶׁכְּשֶׁיִּשׁ לִימוּד, יֵשׁ הוֹלְכִים וּבָאִים, עוֹבְרִים וְשׁוֹבִים.

But the Tur (siman 156) and Rabbeinu Yonah ruled that the same applies to all matters of mitzvah—one cannot protest—and so ruled the Shulchan Aruch there. It is well known that when permission was granted for the children, it was not only on account of the noise that they granted it, but also regarding the claim of those entering and exiting, that one cannot protest. For when there is study, there are people coming and going, passing and returning.

וּמַעֲמָה נִבְּא לְבִיאוֹר הַמְּשֻׁנָּה. הִנֵּה יוֹסֵי בֶן יוֹעֶזֶר בָּא לְלַמֵּד לְאַדָּם דַּעַת כִּיצַד יִתְנַהֵג בְּאֵלוֹ הַמְּחֻלְקוֹת, וּפְתַח וְאָמַר, יְהִי בֵיתִי בֵית וַעַד לְחֻכְמִים, כְּלוּמַר, אִם אַתָּה רָאוּי לְכוֹ, הַשְּׁתַּדֵּל שְׂיִתְקַבְּצוּ בְּבֵיתִי כָּל תַּלְמִידֵי הָעִיר עִם מְלַמְדֵיהֶם, וְאִם אַתָּה תִּלְמַד אֵף לְמַלְמְדִים וְלְחֻכְמִים, לֹא יוֹכְלוּ שְׂכִינֵיךְ לְהַקְפִּיד, וְנִהְיֶה בֵית וַעַד לְחֻכְמִים, דֶּהֵינּוּ לְמַלְמְדִים.

Now we come to explain the Mishnah. Yossi ben Yoezer came to teach a person understanding of how to conduct himself in these disputes, and he opened and said: “Let your house be a house of assembly for the Sages.” That is, if you are worthy of it, strive that

¹² Bava Batra 21a.

all the students of the city with their teachers gather in your house; and if you also teach the teachers and the sages, your neighbors will not be able to object, and this is a “house of assembly for the Sages,” namely for the teachers.

ואם אין אתה ראוי שיבאו לביתך ממש, [י]היה לך שמחה אם ילכו לבית הסמוך לך, ואף על פי שיהיה לך הנזק של נכנסים ויוצאים, שהיא כמו האבק, דאין לו חזקה, וכדאמרינו בסוף פתובות, פי הוי קיימי רבנן ממתבתא דרב הונא ונפצי גלימיהו, הנה סליק אבקא נכסי ליה ליומא, עכ"ל. תסבול אותו, והתאבק באותו עפר ויעיל לך, פי טוב לצדיק, טוב לשכנו.

If you are not worthy that they should come into your house itself, you should rejoice if they go to a neighboring house near you. It's true that you will incur the damage of those entering and exiting, which is like dust and has no presumptive right to continue the damage. As we say at the end of Ketubot, when the sages would rise from the academy of Rav Huna and shake out their garments, dust would rise and cover him for the day.¹³ Nevertheless, bear it, and be dusted with that dust and it will benefit you, for when it is “good for the righteous, [it is] good for his neighbor.”¹⁴

ולא די שיש לך לשתוק ולא למחות בהם, אלא שיש לך להוסיף להם פס, כדי שיהיה להם טענת מכר או מתנה, כדי שיעולם לא יבא לך שום סכרא לערער או למחות בהם. אי נמי, יש לך לעשות מעשה המוכיח, שאפילו אם לא יהיה הדין כך, אתה היית מתרצה בכך. ולכן הוי שותה בצמא את דבריהם, תלמוד דבריהם בתאנה גדולה, כמו אשר יתאנה אדם צמא לשתות מים, דפשיטא ודאי שיקנה המים אף בדמים מרובים. שפשהם יתנו לך המים, דהיינו התורה, לריות צמאונה, נקרא שקנו משה בדמים זה הנזק, ואז לא תוכל לעולם לערער. ובזה לא תהיה שותק לפי שאין לך פס למחות בהם, אלא אדרבא, יהיה נראה שאתה מתרצה לקבל זה הנזק באהבה, בשביל אהבה ויראת השם שיש לך.

It is not enough that as a neighbor to such a house, you remain silent and do not protest them, but you should strengthen them, so that they will have a claim of sale or gift, so that no argument will ever arise for you to challenge or protest them. Alternatively, you should perform an act that demonstrates that even if the law were not so, you would willingly accept it. Therefore, “drink in their words with thirst,” you will learn their words with great desire, like a thirsty person who longs to drink water; for it is obvious that he would acquire the water even at great cost. Thus, when they give you the water—that is, the Torah—to quench your thirst, it is considered as though they have paid you for the damage caused, and then you will never be able to protest. In this way, you are not merely silent because you lack the power to object, but rather it will appear that you willingly accept this damage with love, out of love and fear of Heaven that you possess. In this way, your positive engagement functions halachically like a transaction, removing any future claim of protest.

¹³ Ketubot 106a states that the dust would block out the day, i.e., block out the sun. Older versions of Ketubot have the same language.

¹⁴ Sukkah 56b.

ונה למד יוסי בן יועזר מאנטטיגנוס שקבל ממנו, שהוסיף על דברי שמעון הצדיק כנ"ל, ואמר אל תהיו כעבדים המושמשים את הרב וכו', ויהי מורא שמים עליכם, שצריך לעבוד את ה' בלי שום פנייה, לקבל שכר או מניעת הנזק, כמו שכתב התוספות יום טוב, רק באהבה וביראה, כמו שפייס, ויהי מורא שמים וכו'. והכא נמי אף על פי שלדעת קצת פוסקים יכול אמה למחות, עם כל זה, אם יש לה יראת שמים, צריך לילך בספיקא להחמיר.

This Yossi ben Yoezer learned from Antigonus, from whom he received it, who added to the words of Shimon the Righteous as above, and said: “Do not be like servants who serve the master in the expectation of receiving a reward, but be like servants who serve the master without the expectation of receiving a reward,” and “let the fear of Heaven be upon you.” That is, that one must serve G-d without any ulterior motive, whether to receive reward or to avoid harm, as the Tosfot Yom Tov wrote, but only with love and with awe, as [Antigonus] concluded, “and let the fear of Heaven be upon you.” Here as well, even though according to some authorities you are permitted to protest, as discussed above, nevertheless, if you have fear of Heaven, you must act stringently in a case of doubt.

ונדוע, שיוסי בן יועזר קראוהו בפרק ח' דעדות יוסי שרנא, ופירש והרב עובדיה ברטנורא, שכל בית דין שמתיר שלושה דברים שאין הדימור שלהם פשוט, קרו ליה בי דינא שרנא. יוסי בן יועזר יוסי בן יוחנן קבלו מאנטטיגנוס, ואף על פי ששניהם קבלו ממנו, יוסי בן יועזר נוקא שדרכו להתיר מה שאין הדימור פשוט, אף בכאן אמר, יהי ביתך בית נעד וכו', שגם באלו הדברים, אין הדימור שלהם פשוט, לפי שהוא מחלוקת הפוסקים.

It is known that Yossi ben Yoezer was called in chapter 8 of Eduyot “Yossi the Permitter;”¹⁵ and Rabbi Ovadiah Bartenura explained that any court that permits three matters whose permissibility is not obvious is called a “permissive court.”

Yossi ben Yoezer and Yossi ben Yochanan received from Antigonus. Even though both received from him, Yossi ben Yoezer in particular, whose way was to permit what is not obviously permitted—even here he said, “Let your house be a house of assembly for the Sages,” for also in these matters the permissibility is not obvious, since it is a dispute among the rulings.

Thus, we see that the Toldot Shimshon has connected the “neighborly” ethics of the Mishnah with the strict property laws of *Choshen Mishpat*. “Let your house be a house of assembly for the Sages” means excusing the dust and ground vibration associated with foot traffic, and “become dusted by the dust of their feet” further ties into excusing the dust. “Drink in their words with thirst” reframes the spiritual act of learning as a formal business transaction: just as a thirsty person would pay a high price for water, the neighbor “pays” for the Torah knowledge he receives by giving up his right to sue over the noise.

* * *

---

¹⁵ Mishnah Eduyot 4:4.